

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มุ่งเน้นศึกษาการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างทางการใช้สินค้าชั้นกลางทางการผลิตในอุตสาหกรรมอาหาร การวิเคราะห์ที่ใช้แนวคิดความเชื่อมโยงไปข้างหน้าและไปข้างหลังตามแนวคิด Leontief โดยใช้ข้อมูลจากตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตที่เชื่อมกันระดับโลก (GTAP) การศึกษาเชิงปริมาณพบว่า สาขาการผลิตอาหารอื่น ซึ่งประกอบด้วยการผลิตอาหารกระป๋อง การแปรรูปอาหารทะเล การแปรรูปผักและผลไม้ และ อาหารสัตว์ เป็นอาทิ เป็นสาขาที่มีการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างการใช้วัตถุดิบในช่วงปี 1997-2011 โดยการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นการเปลี่ยนแปลงการใช้วัตถุดิบจากในประเทศ เป็นการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศเป็นสำคัญ ทำให้โครงสร้างการค้าระหว่างประเทศของไทยเป็นไปในทิศทางที่ไทยนำเข้าวัตถุดิบและส่งออกสินค้าสำเร็จรูป ผลของการวิเคราะห์เชิงคุณภาพแสดงให้เห็นว่า สาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เกิดจากการขาดแคลนวัตถุดิบดังกล่าวในประเทศ จากปัญหาโรคระบาด มาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้จากต่างประเทศ และ การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม ทำให้ต้องนำเข้าวัตถุดิบจากประเทศเพื่อนบ้านมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้ประกอบการยังให้ความสนใจไปลงทุนยังต่างประเทศเพื่อสร้างความมั่นคงทางด้านวัตถุดิบ และมีแนวโน้มที่จะมี Contract Farming มากยิ่งขึ้น ในส่วนของปัจจัยการผลิตพบว่า ปัญหาการขาดแคลนแรงงานยังคงเป็นปัญหาที่สำคัญและมีแนวโน้มที่จะเป็นปัญหามากยิ่งขึ้น